



Rådets möte (miljö) den 15 juni 2015

Dagordningspunkt 5

Rubrik: Vägen mot UNFCCCs partsmöte (Paris, 30 november – 11 december 2015)

- a) Kommissionens meddelande: Parisprotokollet – en plan för att möta de globala klimatförändringarna efter 2020
- b) Förhandlingsläget i UNFCCC
 - *Åsiktsutbyte*

Dokument: COM(2015)81 Parisprotokollet – en plan för att möta de globala klimatförändringarna.

Tidigare dokument: Fakta-PM 2014/15 FPM25 Meddelande om Parisprotokollet.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: nej

Bakgrund

De internationella klimatförhandlingarna om ett nytt globalt klimatavtal under FN:s ramkonvention för klimatförändringar (UNFCCC) har gått in i ett intensivt skede. Målsättningen är att ett nytt klimatavtal som träder i kraft senast 2020 och som omfattar alla parter till konventionen ska antas vid nästa partmöte (COP21) till UNFCCC, som äger rum i Paris den 30 november 11 december 2015.

Ordförandeskapet har för avsikt att rådet ska hålla en diskussion om utifrån kommissionens meddelande om Parisprotokollet och

förhandlingsläget efter de tjänstemannaförhandlingar som just avslutats i Bonn.

Miljörådet planeras vidare anta rådsslutsatser om EUs förhandlingsposition inför partsmötet COP 21 vid ett extrainsatt miljörådsmöte den 18 september 2015.

Inför diskussionen på miljörådet den 15 juni har ordförandeskapet förberett två frågor. Den svenska ståndpunkten utgår ifrån dessa två frågor och omfattar därmed inte hela förhandlingsmaterian.

Kort bakgrund om förhandlingsläget

Efter COP20 i Lima har en förhandlingssession på tjänstemannanivå hållits i Geneve i februari. Där lyckades parterna komma överens om att acceptera en samlad text som nu kommer att ligga till grund för förhandlingarna om det nya avtalet. Texten är dock omfattande och innehåller alla parter vitt skilda önskemål. Vid den förhandlingssession i Bonn den 1-11 juni 2015 är förhoppningen att texten kan konsolideras och strömlinjeformas. Under året kommer ytterligare två förhandlingssessioner att hållas innan partsmötet (COP21) i Paris.

Fram till den 1 juni 2015 har totalt 37 parter inkommit med sina nationellt beslutade bidrag, s.k. INDCs, till UNFCCC. Av dessa parter utgör EU och dess 28 medlemsstater en part. Övriga länder som har presenterat sina bidrag är Schweiz, Norge, Mexico, USA, Gabon, Ryssland, Lichtenstein, Andorra och Kanada. Många länder har dock aviserat att de kommer att presentera sin INDC under sommaren. Flera utvecklingsländer kommer sannolikt också att presentera både vilka utsläppsminskningar de kan genomföra själva och vilka de kan åta sig, under förutsättning att stöd i form av finansiering, kapacitetsuppbyggnad och teknikspridning finns tillgängligt. Utsläppen från de parter som hittills har presenterat sina INDCs motsvarar ca 30 % av de globala utsläppen. Det står dock redan relativt klart att de samlade bidragen från INDC-processen knappast kommer att vara tillräckliga för att hålla världen under två graders medeltemperaturökning. Det är därför av stor vikt att det nya avtalet innefattar en regelbunden översyn av parter åtaganden och att det i denna process skapas incitament för att parter ska höja sina åtaganden över tid. En central fråga i förhandlingarna är hur dessa INDCs ska omvandlas till parternas åtagande (NDCs) i avtalet.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Ej relevant

Svensk ståndpunkt

Regeringen övergripande ståndpunkt är att förhandlingarna bör resultera i ett globalt, rättvist och rättsligt bindande klimatavtal som bidrar till att över tid hålla den globala uppvärmningen så långt under två grader som möjligt. Regeringen betonar också vikten av fortsatt fokus på ökad ambition såväl för tiden före som efter 2020.

Fråga 1

Hur kan det rättsliga ramverket och arkitekturen utformas, inklusive omvandlingen av INDCs till NDCs, så att universellt deltagande och högsta möjliga ambition säkerställs i Parisavtalet?

Regeringen anser att ett brett deltagande och en hög ambition företrädevis säkerställs genom ett rättsligt bindande avtal, ett protokoll.

Regeringen anser att en förutsättning för att bli part till 2015-överenskommelsen [skabör](#) vara att en part till konventionen tar på sig ett åtagande för utsläpps begränsningar.

Regeringen föredrar dubbla kriterier för avtalets ikraftträdande och anser att 2015-överenskommelsen bör träda ikraft först när tillräckligt många parter till konventionen, som står för en stor del av världens utsläpp, lämnat in sina ratifikationsinstrument.

Fråga 2

Hur ser ni att Parisavtalet kan utformas så att det stärker ambitionsnivån över tid? Hur bör en översynscykel se ut för att stärka avtalets varaktighet och hålla tvågradersmålet inom räckhåll? I detta sammanhang, hur ska önskemål från andra parter om dynamik för andra element än utsläpps begränsningar hanteras i avtalet?

Regeringen verkar för att avtalet ska ha en stark koppling till vetenskapen och innehålla en mekanism för att regelbundet, helst vart femte år, bedöma den samlade nivån av åtaganden för utsläpps begränsningar samt uppmuntra och underlätta för parterna att höja dessa. Avtalet bör, enligt regeringen, binda upp parterna till att förbinda sig att alltid ha ett åtagande att begränsa sina utsläpp från

2020 och framåt. Regeringen anser även att alla parter bör sträva mot femåriga åtagandeperioder efter den inledande perioden.

Regeringen anser att EU bör verka för att avtalet innehåller ett långsiktigt, vetenskapligt grundat mål för utsläppsminskningar som komplement till målet att hålla den globala temperaturökningen under två grader.

Klimatanpassning är en central fråga i förhandlingarna. Regeringen verkar för att frågan får större politisk vikt, exempelvis genom att ett långsiktigt, kvalitativt mål om resiliens mot klimatförändringarnas effekter inkluderas i avtalet.

Regeringen anser slutligen att klimatfinansiering bör vara ett centralt element i 2015-överenskommelsen och betonar vikten av att EU agerar konstruktivt. Långsiktighet, dynamik och ökad förutsägbarhet behövs för klimatfinansiering, liksom för teknikspridning och kapacitetsuppbyggnad, för att stödja genomförandet av mål för utsläppsbegränsningar och anpassning.

Europaparlamentets inställning

Diskussionspunkt. Europaparlamentet har ingen formell roll.

Förslaget

Kommissionens meddelande om Parisprotokollet presenterades den 25 februari 2015. Kommissionen förmedlar i meddelandet sin syn på de centrala elementen i det nya avtalet och anger att meddelandet syftar till att förbereda EU för de återstående förhandlingarna inför partsmötet (COP 21) i Paris.

Regeringens ståndpunkt vad gäller förslagen i kommissionens meddelande om Parisprotokollet redovisas i fakta-pm 2014/15: FPM25 som skickades till Riksdagen den 2 april 2015. Överläggning med miljö- och jordbruksutskottet skedde den 2 juni 2015. Nedan redovisas kommissionens syn på områden som berörs i de två specifika frågor som ordförandeskapet skickat ut.

Kommissionen förordar att avtalet bör innehålla ett långsiktigt mål om att de globala utsläppen bör minska med minst 60 % till 2050 jämfört med år 2010. Förslaget ligger inom det intervall av 40-70 % globala utsläppsminskningar till 2050 som IPCC i sin senaste bedömning (Fifth Assessment Report, AR5) anger som nödvändiga för

att målet om att begränsa den globala temperaturökningen till högst två grader över den förindustriella nivån ska kunna nås. Enligt kommissionen är det föreslagna målet likvärdigt med EU:s sedan tidigare fastställda långsiktiga mål att halvera de globala utsläppen till 2050 jämfört med 1990.

Kommissionen förordar i sitt meddelande att det nya avtalet ska vara ett protokoll med rättsligt bindande åtaganden för utsläppsminskningar. Den argumenterar för att endast ett avtal med rättsligt bindande åtaganden kan sända ett tillräckligt tydligt budskap till regeringar, marknader och allmänheten om att parterna är fast beslutna om att bekämpa klimatförändringarna. De parter som förespråkar att åtaganden inte bör vara rättsligt bindande uppmanas förklara hur samma förutsägbarhet och säkerhet kan nås genom andra alternativ.

Kommissionen föreslår att protokollet ska träda ikraft när länder som står för mer än 40 Gigaton CO₂-ekvivalenter, dvs. motsvarande 80 % av nuvarande globala utsläpp, har ratificerat avtalet. Kommissionen anger att G20-länderna, som står för ungefär 75 % av de globala utsläppen, samt andra hög- och medelinkomstländer förväntas ratificera och genomföra protokollet snabbt. EU, Kina och USA har, enligt kommissionen, ett särskilt ansvar för att sända en snabb signal om politiskt ledarskap genom att skyndsamt ratificera avtalet.

För att säkerställa att avtalet är dynamiskt och kan hantera framtida förändringar i fråga om ansvar, förmåga och olika nationella förutsättningar föreslår kommissionen en översyn för att se över och stärka åtagandena för utsläppsminskningar vart femte år från och med år 2020 då avtalet väntas träda i kraft. Översynen ska utgå från de senaste vetenskapliga rönen och uppmuntra parterna att höja sin ambitionsnivå till nästa åtagandeperiod. Kommissionen betonar också vikten av att protokollet och beslut av partskonferensen lägger grunden för en dynamisk process för att mobilisera klimatfinansiering, kapacitetsuppbyggnad och tekniköverföring samt för att säkra stöd till klimatanpassning.

Kommissionen anger vidare att protokollet måste innehålla centrala element i ett gemensamt system för bokföring, mätning, rapportering och verifiering av utsläpp samt regler om efterlevnad. Kommissionen anger också att avtalet måste vara tillräckligt flexibelt för att kunna inrymma olika typer av åtaganden.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Ej relevant

Ekonomiska konsekvenser

Diskussionspunkt. Inga ekonomiska konsekvenser.